

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS**

PAŽYMA

**DĖL ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 9, 34, 43, 44, 45, 46, 46-1, 47, 49,
51, 52 IR 60 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 46-2 IR 52-1
STRAIPSNIAIS PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TAP-21-554)**

2021-05-25 Nr. NV-1114

Vilnius

Projekto teikėjas – Energetikos ministerija

Projekto tikslas – užtikrinti sklandų elektros rinkos liberalizavimo procesą, atitinkantį ES direktyvų nuostatas, suteikiantį daugiau galimybių vartotojams ir nepriklausomiems tiekėjams bei sudaryti sąlygas Lietuvos energetikos sektoriaus tolesniam vystymuisi ir elektros energijos rinkos konkurencingumo augimui.

Dabartinė situacija:

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 9, 34, 43, 44, 45, 46, 46-1, 47, 49, 51, 52 ir 60 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 46-2 ir 52-1 straipsniais pakeitimo įstatymo projekto (toliau – EEĮ projektas) parengimą paskatino poreikis dar labiau paankstinti ir paskatinti elektros rinkos liberalizavimo procesą ir atitinkamai į nacionalinę teisę perkelti reikiamas su tuo susijusias 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES, nuostatas.

EEĮ projektas parengtas:

- įvertinus I elektros rinkos liberalizavimo etapo metu nustatytus liberalizavimo mechanizmo trūkumus (paaiškėjo, kad visiems liberalizavimo dalyviams reikalingas ilgesnis laikotarpis: tiekėjams – pasiūlymams ir sutartims parengti ir administruoti, skirstomųjų tinklų operatoriui – iš tiekėjų gaunamiems pranešimams administruoti, o vartotojams – turinio pokyčiams įvertinti ir priimti jiems labiausiai tinkamą sprendimą);
- atsižvelgiant į tai, kad II ir III liberalizavimo etapų vartotojų yra žymiai daugiau (I etapo vartotojai sudaro tik 6 proc. visų visuomeninio tiekėjo aptarnaujamų buitinių vartotojų) bei siekiant iš tiesų veiksmingos liberalizavimo, kurio tikslas – užtikrinti, kad kuo daugiau vartotojų pasirinktų nepriklausomą tiekėją;
- siekiant užtikrinti veiksmingą informavimo apie elektros energijos rinkos liberalizavimą ir liberalizavimo procesą kampaniją;
- siekiant sukurti platesnę prieigą prie vartotojų duomenų, kas leistų didinti konkurencingumą elektros energijos tiekimo rinkoje ir tokiu būdu sumažintų vartotojų, kuriems užtikrinamas garantinis elektros energijos tiekimas, skaičių;
- siekiant visapusiškai užtikrinti vartotojų interesus renkantis ir keičiant tiekėją, bei išplėsti galimybes vartotojui pasirinkti geriausiai jo poreikius atitinkantį tiekėją.

Patvirtinus EEĮ projektą:

- ✓ bus užtikrinta nacionalinių teisės aktų atitiktis atitinkamoms direktyvų nuostatoms, susijusioms su elektros rinkos liberalizavimu;
- ✓ nepriklausomų elektros energijos tiekėjų pasiūlymų palyginimo priemonė sudarys sąlygas vartotojams nemokamai ir objektyviai palyginti tiekėjų pasiūlymus ir išsirinkti pigiausią ir geriausią pasiūlymą rinkoje pagal jo vartojimo pobūdį, skatins ir pasiūlymų įvairovę;
- ✓ bus sudaryta daugiau galimybių vartotojams, o kartu ir galimybės nepriklausomiems tiekėjams įgyti klientų, jų tarpusavio santykius reglamentuojant pagal rinkos dėsnius;
- ✓ bus užtikrintas energetikos sektoriaus tolesnis vystymasis ir didesnis Lietuvos elektros energijos rinkos konkurencingumas, dar intensyvesnė konkurencija tarp elektros energijos nepriklausomų tiekėjų ir daugiau vartotojų pasirinks nepriklausomą tiekėją.

Projekto esmė:

- įtvirtinti nuostatas dėl teisės sudaryti dinamiškos (kintamosios) elektros energijos kainos sutartį;

- sudaryti teisinės prielaidas ir sąlygas buitiniams vartotojams ir mažoms įmonėms naudotis nemokama tiekėjų pasiūlymų palyginimo priemone;
- paankstinti buitinių vartotojų duomenų (didesnės apimties) atvėrimo procesą elektros energijos nepriklausomiems tiekėjams.

Derinimas – EEĮ projekto nuostatos buvo teiktos derinti su visuomene ir suinteresuotaisiais subjektais. Dėl pastabų, į kurias neatsižvelgta, ar atsižvelgta iš dalies, teikiama derinimo pažyma, esminių nesuderintų pastabų nėra. Paminėtina, kad nesuderintoms pastaboms aptarti Energetikos ministerijoje buvo organizuojami dvišaliai pasitarimai, galutinis pastabų aptarimas su suinteresuotomis pusėmis (įskaitant ir Vyriausybės kanceliariją) bus rengiamas ir š. m. gegužės 28 d.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė dėl EEĮ projekto turėjo daug esminių ir teisės technikos pastabų, kurias siūlytina suderinti darbo tvarka ir iki Vyriausybės posėdžio pateikti patikslintą EEĮ projektą.

Dalykinio vertinimo išvada:

Siūlytina nutarimo projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime ir, rengėjams pateikus patikslintą projektą, Vyriausybės posėdyje.

Teikiamas svarstyti EEĮ projektas yra išimtas iš Švarios energijos paketą (angl. *Clean Energy Package*) įgyvendinančių teisės aktų paketo, kuris Seimo 2021 m. kovo 18 d. nutarimu įtrauktas į Seimo II (pavasario) sesijos darbų programą, atsižvelgiant į tai, kad rinkos liberalizavimo procesui reikalinga priimti skubius sprendimus.

Patarėja

Šarūnė Navickaitė-Dulaitienė